

TIMOTI TAKADA KAAKU

Yādannerinɔ gbana làakari

¹ Mamɔma Pɔlu, Kirisi Yesu zìri, lán Luda wa Mísiri kɔn Kirisi Yesu kè wa wéé dɔzio dième nà, ² ma takada kè kènnne Timɔti, ma n'inaa Yesu zé guu. De Luda kɔn wa Dii Kirisi Yesuo gbékée kenne kɔn sùuo, à n gba aafia.

³ Lán ma nakɔremma nà gurɔɔ kè mée gaa Masedonia bùsun, ñ gɔ Efesu, ñ o gbékenɔne aɔton yã kè è kɔ sé kɔn Luda yāoroo dañne dɔro. ⁴ Aɔton làakari dɔ gara kɔn dezino tó kɔwëna kè lé vĩroooa dɔro. Beee è mó kɔn leokpakɔaome. È tó Luda zii kè è bɔ à náanekena guu gá aero. ⁵ Ma yã pì dìe le aɔgɔ yenzi vĩ yānzime, yenzi kè è bɔ nɔsepura kɔn laasuu kena dɔnkɔo kɔn ludanaanekeña mɔnafiki saio guu. ⁶ Gbékenɔ pâ yã pìnɔne, aɔ gè yāpāpā'onan. ⁷ Aɔɔ yezi wàgɔ dɔ Musa doka yādannerinɔ û, mode aɔ yã kè aɔɔe oo gbáze dɔro ke yã kè aɔ zéano.

⁸ Wá dɔ kè doka pì maa, tó gbé e zii kεea a zéa, ⁹ zaake wá dɔ kè Ludaa e doka dié gbé maaanɔ yānziro, séde dokadarisaideenɔne kɔn swāgbāadeenɔ kɔn ludawεekεrisainɔ kɔn durunkεrinɔ kɔn ludadɔrisainɔ kɔn dɔnzikεrisaideenɔ kɔn de kɔn dao dèrinɔ kɔn gbéderinɔ ¹⁰ kɔn zinakerinɔ kɔn pāpābɛekεrinɔ kɔn gbésrikpāinɔ kɔn egédeenɔ kɔn yādm̄marinɔ kɔn gbé kè aɔè bɔ yādannena zédee kpeenɔ ñ píngi. ¹¹ Yāzεdee pì kɔ sè kɔn baaru nnaa gakuidee kè Luda aubarikadee à kpana nàmε ma ɔzio.

Lán Luda gbēkēe kè Pɔlunɛ nà

¹² Ma Kirisi Yesu wa Dii kè ma gba gbāaa sáabu kè, zaake à ma náane kè, à ma se mà zǐi keare. ¹³ Ma à tó zaaa sì yã, ma wéé tå à gbēnɔa, ma gbāaa mòńne. Baa kɔ̄n bee eo à sùu kèmao, zaake má kè wéesiaké kɔ̄n à náanekenaio guumé. ¹⁴ Ben wa Dii gbēkē bíta kèmē, à tò ma a náane kè, ben má yenzi kè dε wa pó ū kuuna Kirisi Yesu guu vĩ. ¹⁵ Yã kèkii né yāpuraame, à kɔ̄n sio wà sí ɔplaplaa. Kirisi Yesu mò anduna guu durunkerinɔ mìsina yānzi. Mapi, ma durun bé à dε danɔ pólə, ¹⁶ ben Luda ma wënda gwà, le mena bíta kè Kirisi Yesu kè kɔ̄n mamɔma durunkeri kàsarao bɔ̄ gupuraaa, le àgɔ̄ dε sèeda ū gbē kè aɔ̄é à náane kε, aɔ̄ wëndi kè è yāaroo eenɔne. ¹⁷ Luda mèn do léle, gurɔ píngi Kína kè è garo bensɔ wè à e wéoroo gɔ̄ bɛ̄e vĩ kɔ̄n gakuio gurɔ píngi, aami.

¹⁸ Ma né Timoti, lán wà gĩake wà annabikeyã ò n yã musu nà, mée yã pì daanne, le ñgɔ̄ kūna, ñ zì maaa káo ¹⁹ ludanaanekena guu kɔ̄n nòsekpaenao. Gbēkenɔ yã pìnɔ kpà swākoto, ben aɔ̄ ludanaanekena è lé kúe. ²⁰ Imeneu kɔ̄n Alešandao kú n té. Ma n kpá Setān-a, le aɔ̄gɔ̄ dɔ̄ kè wè dɔ̄ke kɔ̄n Ludaoro.

2

Dɔ̄nzikena

¹ Káaku gĩa ma lé dàmma, à adua kε baade píngine, à zé gbekańne, à kúe kε Ludane n yānzi kɔ̄n sáabukpanao. ² À adua kε kínancnε kɔ̄n gbāadeenɔ n píngi, le wà e wàgɔ̄ kuu aafia yākete sai ludyādarinɔ ū, wa kuuna gɔ̄ bɛ̄e vĩ. ³ Beee bé à maa,

è ká Luda wa Mìsirine ⁴kè à yezi baade píngi mìsina e, aõgõ yâpuraa dõ.

⁵ Zaake Luda mèn dome, bensõ yâkekeri kuu mèn do Luda kõn gbënteeno dagura, àmbe gbëntee Kirisi Yesu ū.

⁶ À a zînda kpà à baade píngi bò, ben wà à sèeda kè a gurcoa.

⁷ Beee yänzin Luda ma die à kpàakpakéri kõn à zìrio ūzi, lè mà à dõnzi zé yâpuradee da bori pãndenõne. Yâpuraan mée oo, èe ke egëenlo.

⁸ Má yezi gõgbëno adua ke gu sânda píngi, aõ sé musu gbâsî sai, poñfë kõn leokpakõsao sai. ⁹ Má yezi dø nõgbëno n zînda keke a zéa yòkõkëna sai, zîndamõnnëna baasi. Èe ke kõn mì yòkõde tânao ke vura kõn òso nõmaablebõno ke biša ñdeenõnlo. ¹⁰ Aõ n zînda keke kõn maakënao, lán à kõ sio nõgbë dõnzirino ke nà. ¹¹ Nõgbëno yâ dada wàgõ yîtena, aõ mì sie yâ píngi guu. ¹² Meè wezi nõgbëno yâ dada gõgbëno ke aõgõ iko vîmmaro, séde aõgõ yîtena kítikiti. ¹³ Zaake Adamun Ludaa kè kâaku, à gbera Awau. ¹⁴ Èe ke Adamun wà sâsâro, nõgbën wà sâsâ à gò taaride ū. ¹⁵ Môde tó à mëna fõ kõn ludanaaneke ñao kõn yenzio kõn kúadonao zîndamõnnëna baasi, eé né i aafia.

3

Sosi gbënsinõ

¹ Yâ kèkii né yâpuraame: Tó gbë yezi à ke gbënsi ū, èe zî maaa nii dëe. ² Gbënsi gõ kuu taari sai, nõmendodee ū, làakaridee ū. Àgõ a zînda kûna dõ

gbẽ dòrōdee ū, nibɔfɔri ū, gbẽ kè eé fɔ à yã dańne ū.
3 Àtongõ dε wẽd̄eri ke gbẽ pāsī ūro. Àḡõ dε n̄s̄edode
yâketesaidee ū. Ó tón d̄one aero. **4** Àḡõ a ua kũna
dõ, à nén̄ gae mì sien̄, āḡae à ɔd̄kii gwa. **5** Zaak̄
tó gbẽ a ua kũna d̄ro, eé ke dia à fɔ à Luda s̄osi
gbēn̄ gwa. **6** Àtongõ dε Yesude dufu ūro, le àton
ĩa dã, à a z̄inda da yãn lán Ibilisi bâro yãnzi. **7** Àḡõ tó
nnaa v̄i Yesusaideen̄ kiia d̄, le wàton à tó zaaa sí,
à ḡ Ibilisi takutεenlo yãnzi.

S̄osi d̄onlerin̄

8 Lem̄e d̄ d̄onlerin̄ ḡ dε gbẽ b̄ēdeen̄ ū. Ātongõ
dε léplaadeen̄ ūro. W̄ yã tón d̄níne aero. Ātongõ
dε ɔzaaweterin̄ ūro. **9** Āḡõ Yesu yã asiin̄ kũna
kõn̄ n̄s̄epuraao. **10** Wà n̄ yã gwa ḡia, tó w̄ē yâke
em̄maro, gbasa wà n̄ die d̄onlerin̄ ū. **11** Lem̄e d̄ n̄
n̄c̄on̄ ḡ dε n̄gbẽ b̄ēdeen̄ ū, làakarideen̄ ū, āḡõ
náane v̄i yã pingi guu. Ātongõ dε k̄m̄t̄deen̄ ūro.
12 D̄onleri ḡ dε nomendodee ū, àḡõ a ua kõn̄ a nén̄
kũna dõ. **13** Gbẽ kè ā n̄ z̄ii kè a zéan̄ gwena éḡ
maaa, n̄ làakari éḡ kpaεna n̄ Kirisi Yesu náanekena
guu maamaa.

Wa d̄onzize asii bíta

14 Baa kè mée yã k̄en̄ oonne, má d̄iε m̄é mó n̄
gwa saa. **15** Tó ma m̄ona ḡ à ḡi k̄e, má yezi ñḡ d̄
lán à kõ s̄io wàḡ kuu Luda uadeen̄ ū nà. Wámbe
Luda W̄endide s̄osi gbēn̄ ū, yāpurap̄ekii ū kõn̄ à
gbā'a'ekiio. **16** Wa d̄onzize asii k̄e b̄ò gupuraaa bíta
yāpuram̄:

À b̄ò à m̄ò gbēntee ū,
Luda Nini yāpuraa kpàa,
malaikans̄ à è.

Wà à yã waazi kè boriinõ té,
wà à náane kè anduna guu,
Luda à sè à tào gakui guu.

4

Tèyā

¹ Luda Ninii ò wásawasa kè gurõ zâanõ gbëkenõ é pâ kpá Yesu zézi, aõõ té yã kè zînnõ è egedeenõ da à onanzi, aõ ní sâsâ. ² Mñafikidee pînõ à maaa dôkôzi kõn à zaaaoro, aõ nòsse gana lán wà be gë wâaan wà kèo bà. ³ Aðè gbënõ dâdâ nôsenazi kõn zâkënao, bensõ aðè pôble tèbona da gbënõne, pôblee kè Ludaà kè a náanekeri kè aõ yâpuraa dônnõ yânzi, kè de aõ ble kõn sâabukpanao. ⁴ Pó kè Ludaà kè píngi maamë. Wàton à ke tè boro, wà ble kõn sâabukpanao, ⁵ zaake Luda yã kõn wa aduakënao gbâsî bòn.

Kirisi Yesu zîkéri maaa

⁶ Tó n yã pînõ dà n gbënõne, négõ de Kirisi Yesu zîkéri maaa ū kè wà gwà kõn wa dônzize yänõ kõn yâdanne maaa kè n tézio. ⁷ N mi kë f eakaara gara kè è kõ sé kõn Luda yâorooa. N n zînda tòto ke, l  ngõ de ludayâdari ū. ⁸ M etotona àre v f ete, mode d ena ludayâdari ūu àre v f ete yâpuraamë, à k  w  si  plaplaa. ¹⁰ We  z l  ke, we   si k  à musu, zaake wa w e  d  Luda W  ndidezi. Ambe gb  s nda píngi M isiri ū, at nsa à n anek rino.

¹¹ N yã pînõ die ne n  dada ne. ¹² Nton t  w  d k nyo kè n  de g kpar  ū y nziro. N t  n kuuna z   d a Yesudeen ne y 'ona guu k n y k nao k n

yenzio kōn ludanaanēkenao kōn kuuna gbāsī saio. **13** Ai màgō mó, n̄ aĩa kē n̄ Luda yā kyó kē gbēnōne, n̄ daíne n̄ lé daom̄ma. **14** Gbaa kē Ludaa dānne gurō kē wà annabikēe kē n̄ yā musu, bensō gbēnsinō o dìdimma, n̄ton pā kpáziro. **15** N̄ làakari dō yā pīnōa n̄ mè kpáa, le baade píngi n̄ gana ae e. **16** N̄ n̄ zīnda yā kōn n̄ yādannēnao tāasi ke. Ngō gaa ae kōn yā pīnō. Tó n̄ kē le, né n̄ zīnda mì sí kōn gbē kē aõe swā kpaa n̄ yāzinōomē.

5

Gyaanōnō kōn dōn'aedeeno yā

1 N̄ton kpākē mare ìsiziro. N̄ lé daa lán n̄ de bà. N̄ lé da gōkparenoa lán n̄ vīlī kōn n̄ dāaronō bà. **2** N̄ lé da nōgbē ìisia lán n̄ da bà, n̄ lé da nō gbāaaa lán n̄ dāre bà kōn nōsē puraao.

3 N̄ dō gyaanōo kē aõ gbēke vīroonō le. **4** Tó gyaanōo néno ke dionō vī, aõ n̄ daneno gwana dada gīa n̄ dōnzikēna guu, aõ fīa bo n̄ denōne kōn n̄ danō, zaakē beeē è ká Ludane. **5** Gyaanōo kē gbēke vīro wēe dō Ludazi, àgō adua kēe àgō dōnlē gbekaaa gwāavī kōn fāantēo. **6** Gyaanōo kē à zīnda poyezi è dōne ae né gēmē, baa tó à bēe. **7** N̄ yā pīnō daíne le gbēke tón n̄ taari ero. **8** Tó gbē e a daneno gwaaro, atēnsa à uadeenō, à bò Luda yā kpeemē, Yesusaidee dēàla. **9** Nōgbē kē dē wà da gyaanōo téyē: Nōgbē kē kà wē baaagō, bensō à zā kē gēn do, **10** wà à dō maakeri ū, négwari maaa ū, nibōfōri Luda gbēnō gbá pīpiri ū, takaasidee dōnléri ū, nōgbē kē mè kpà yāmaakēna píngia ū. **11** N̄ton gyaanō nō gbāaanō danlo, zaakē tó aõ nidēna fēe, aõ nana Kirisia é busamē, aõégō

yezi wà zã kε, ¹² a᷑ n̄ z̄nda da yān, kè a᷑ l̄ k̄ a᷑ gb̄ne yā gb̄oro yānzi. ¹³ Beee gb̄era a᷑è m̄ea dada, a᷑èḡ d̄d̄o ualezi. Èe k̄ meadeen̄ n̄ ū adoro, a᷑è ḡ ḡperi gud̄erin̄ ūm̄e d̄, a᷑è yā k̄ d̄ wà oroo o. ¹⁴ Beee yānzi má yezi gyaan̄ n̄ gb̄aaan̄ zã kε, a᷑ n̄ i, a᷑ làakari d̄ b̄ea, le wàton wa ib̄een̄ gba zé a᷑ wa t̄ zaaa síro yānzi. ¹⁵ A᷑ gb̄ken̄ b̄ò wà t̄ Setānzi k̄. ¹⁶ Tó Yesude n̄gb̄ ke gyaan̄n̄ v̄i a b̄e, àḡae d̄níl̄. Àton tó a᷑ ḡ s̄osi gb̄en̄ne asoo ūro, le a᷑ e wà d̄ gyaan̄k̄ k̄ a᷑ gb̄ke v̄roon̄ l̄ yānzi.

¹⁷ Gb̄ensi k̄ è d̄ónne ae a z̄ea k̄ wà f̄ia bone leo plaa, at̄nsa gb̄ k̄ waazik̄na k̄n̄ yādannenao a᷑a v̄i. ¹⁸ Luda yā b̄e: Àton l̄ss̄ da zù k̄ èe p̄o gb̄en̄ero. À b̄e d̄: Z̄ikeri k̄ à a asaia e. ¹⁹ N̄ton gb̄ k̄ m̄ò k̄n̄ gb̄ensi káarao yā síro, séto s̄eedadeen̄ k̄ ḡōn̄ plaa ke aaḡ baasiro. ²⁰ N̄ kpâk̄gb̄ k̄ a᷑ durun k̄en̄zi baade píngi wāa, le v̄ia e à gb̄ kpaaan̄ k̄. ²¹ Ma nanne Luda k̄n̄ Kirisi Yesuozi k̄n̄ malaika k̄ à n̄ sén̄, ñḡ yā p̄in̄ k̄una, ñton gb̄ke bà b̄oro. N̄ton yāke k̄ gb̄ken̄ úblemb̄ yānziro. ²² N̄ton wā ñ̄ di gb̄ea ñ̄ à da Luda z̄inlo. N̄ton tó n̄ ñ̄ ḡ k̄ gb̄ke durun guuro. ñḡ n̄ z̄nda k̄una gb̄s̄i sai. ²³ N̄ton í p̄aa mi at̄ero. Ngae geepiw̄ gá féte n̄ n̄s̄e yānzi k̄n̄ n̄ gyák̄na ḡèn̄ baaaḡo.

²⁴ Gb̄ken̄ durun è b̄o gupuraaa ai wàḡ gá à yā ḡḡnyo, gb̄ken̄ s̄ ñ̄ p̄ò è b̄o kpakpaaro. ²⁵ Lem̄e d̄ yāmaak̄na è b̄o gupuraaa, baa à k̄ wèe ero eé e à ḡ ut̄naro.

6

¹ Gb̄ k̄ a᷑ d̄ zò ūun̄ n̄ diin̄ di e gb̄ b̄edeen̄

ū aጀ mì sieñne à píngi guu, lጀ wàton Luda tጀ kጀn yጀ kጀ weè dañneo zaa boro yañzi. ² Gbጀ kጀ aጀ diinጀ de Yesudee üunጀ tጀn dጀkeñyo kጀ aጀ de kጀ gbēnጀ ū yañziro. Aጀ zī keñne maamaa, zaake gbe kጀ aጀe ñ zī àre bleenጀ né Yesudeenጀmጀ, aጀ gbe yenzideenጀmጀ. N yጀ pìnጀ dañne, ñ lጀ daomጀma.

Yena oozi

³ Tጀ gbekee e yጀ pānde daañne, bensጀ èe ze kጀn wa Dii Yesu Kirisi yázedeeo kጀn wa zé yădannenaoro, ⁴ wadadeemጀ, à yāke dጀro, leokpakጀa kori kጀn yāgwana yāanasaio à kጀ gyāa ū. Yā beeeno è tጀ gbēnጀ w  e d  k  nጀ, aጀ sw  e ke, aጀ kጀ s  sጀ, aጀ laasuu zaaa l  k  zi, ⁵ aጀg   l   k  . Gbጀ pìnጀ laasuu kotina, y  pura ñ k  , aጀg   daa d  nzize né oowtetzeemጀ. ⁶ D  nzikena àre b  ta y  pura, tጀ gbe z   kጀn p   k   à v  io. ⁷ Zaake w  e mó kጀn p  keo anduna guu k  ro, w   s   tá kጀn p  keoro. ⁸ Tጀ w   p  ble kጀn p  k  s  an  o v  , bee   m  . ⁹ Gbጀ k   aጀ yezi w   g   auzikidee üunጀ è ñ z  nda da y  agwana takuteen. P  nidena misai kari è g  ngu à ñ kp   m  nzi kጀn kaatenaozi. ¹⁰ Yena oozi bé à d   yጀ zaa píngi k  s  a ū. Gb  kenጀ à k  dee k   ai w   k   wa d  nzizea aጀ w  w   b  ta kp   ñ z  ndazi.

N  si maaa k  

¹¹ Zaake Luda gb  n n ū, ñ bàa sí yጀ pìn  ne, ñ tጀ yጀ maaa gaeg   d  onne ae kጀn y  k  na a z  ao kጀn ludanaan  kenao kጀn yenzio kጀn menao kጀn bus  keeo. ¹² N wa d  nzize o  si maaa k  , ñ w  ndi k   è y  aro sí, zaake bee  n Luda n sisia gur  o k   n l   maaa gbe  ne parii w  a. ¹³ Ma nanne Luda k   è w  ndi kp   p   p  ngiazi kጀn Kirisi Yesu k   yጀ maaa

ò Pontiu Pilatineo, ¹⁴ ñgõ yã kè wà dìenñe kúna gbásí sai taari sai ai wa Dii Yesu Kirisi mógoroo zí. ¹⁵ Gbāade mèn do Aubarikade, kínanc Kína, diinç Dii bé eé Kirisi pì bɔ gupuraaa a guroo. ¹⁶ À mèn doo bé è garo, ègõ kú gupuraa kè wè fɔ wà sɔziroo guu. Gbékoo e wéé siàlero, weé fɔ sero. Àmbe à gakui kɔn gbāao vĩ guró píngi, aami.

¹⁷ N o anduna tiaa kékii auzikideenøne, aɔton ũa dāro. Aɔton gbāa e ɔoda náanesaiaro, aɔ gbāa e Luda kè è pó píngi kpáwa bíta wà pɔnnaa keoa. ¹⁸ N oñne aɔ à maaa ke, aɔ nnaa keñne, aɔ ɔ poroñne, aɔgõ gbékoo vĩ. ¹⁹ Lán beeé bà aɔé kūsæ maaa di ñ zíndane auzenna pó ũ, aɔé wèndi kè de wèndi ũ yápuraa e.

²⁰ Timɔti, ñ yã kè Ludaa nànnë nɔzíkú gbāa. N mi kẽ ludadɔsai yã pāpā'ona kɔn yäləkpɛɛ'ona kè wè be dɔnao. ²¹ Gbékoo zèo, ben aɔ pà wa dɔnzizene.

Luda gbékoo keare.

**Luda yã takada kõn Bokobaru yão
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria**

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5